

Брюксел, 27 март 2025 г.
(OR. en)

7496/25

Междуетноститутуционално досие:
2025/0060(NLE)

RECH 125
ATO 12

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	26 март 2025 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2025) 111 final
Относно:	Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА за приемане на допълнителната изследователска програма за реактора с висока плътност на неутронния поток в Петен за периода 2024—2027 година, която Съвместният изследователски център ще изпълнява за Европейската общност за атомна енергия

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 111 final.

Приложение: COM(2025) 111 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 26.3.2025 г.
COM(2025) 111 final

2025/0060 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за приемане на допълнителната изследователска програма за реактора с висока плътност на неутронния поток в Петен за периода 2024—2027 година, която Съвместният изследователски център ще изпълнява за Европейската общност за атомна енергия

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Реакторът с висока плътност на неутронния поток (наричан по-долу за краткост „HFR“) е изследователска инсталация в Петен (Нидерландия), която в съответствие със споразумението, сключено с Кралство Нидерландия през 1961 г., е предоставена на разположение на Европейската общност за атомна енергия (Евратом), представлявана от Комисията, за срок от 99 години. По силата на това споразумение Комисията, от името на Общността, е поела задължението да изгради необходимите съоръжения и да осигури допълнително оборудване с цел „оптимално използване“ на тези съоръжения (включително HFR). От 1967 г. Съвместният изследователски център (JRC) на Комисията е поверил експлоатацията на реактора на нидерландския оператор Nuclear Research and Consultancy Group (NRG) съгласно договор за сътрудничество, който се основава на посоченото споразумение от 1961 г.

До 1971 г. HFR беше експлоатиран в рамките на програма на Общността, след което на основание на член 7 от Договора за Евратом тази програма беше преобразувана в допълнителна програма, която обединява програми на Общността, финансирани от бюджета на Общността. Оттогава HFR се експлоатира в рамките на последователни допълнителни програми с участието на различни държави членки.

Чрез допълнителната изследователска програма, финансирана от две или повече държави членки, HFR осигурява постоянен и надежден неутронен поток за експериментални цели. В рамките на допълнителните програми се проучват следните области: наука за ядрените материали и горива — с цел да се подобри безопасността на ядрените реактори (както за ядрено делене, така и за ядрен синтез), проучвания по стареенето на реакторите и управлението на жизнения им цикъл, изследвания в областта на авангардните горивни цикли и управлението на отпадъците. HFR действа също така като съоръжение за обучение на докторанти и стипендианти с докторска степен, които извършват изследователската си дейност по национални или европейски програми.

Последната допълнителна програма беше приета на 29 юни 2020 г. за период от четири години (2020—2023 г.) (Решение 2020/960/Евратом на Съвета, ОВ L211/14, 3.7.2020 г.). Програмата се изпълнява от Съвместния изследователски център (JRC) за Европейската общност за атомна енергия. Вноските за допълнителната изследователска програма за периода 2020—2023 г. бяха направени от две участващи държави членки (Нидерландия и Франция) и възлязоха на обща стойност 27 854 000 EUR. Тази сума включваше провизиите за годишните вноски за фонда за извеждане на реактора от експлоатация. Настоящата допълнителна изследователска програма изтече на 31 декември 2023 г.

Реакторът се използва също така и за търговско производство на радиоизотопи (под отговорността на оператора), което покрива над 65 % от 10-те милиона медицински диагностики, извършвани всяка година в Европа. Той е незаменим доставчик за европейските радиофармацевтични дружества в тази област. Освен това, поради местонахождението на реактора, неговата продукция бързо достига до европейските медицински центрове. Това е от основно значение за повечето използвани понастоящем краткоживеещи изотопи.

Настоящото предложение за решение на Съвета се отнася за нова четиригодишна програма за експлоатацията на HFR (2024—2027 г.), основана на приносите на Nuclear Research and Consultancy Group — NRG (от името на Нидерландия) и на Commissariat à l'énergie atomique et aux énergies alternatives — CEA (от името на Франция). Вноските за допълнителната изследователска програма за 2024—2027 г. ще бъдат в размер на 26,815 млн. евро през четиригодишния период, при условие че HFR продължи да бъде в редовна експлоатация и поддръжка. Тази сума ще включва провизиите за годишните вноски за фонда за извеждане на реактора от експлоатация. Ако през периода 2024—2027 г., преди обявяването на консервация в безопасно състояние, операторът NRG направи официално уведомление до националните органи по безопасността за окончателно спиране, плащанията, които остава да бъдат извършени, както и поканите от страна на Комисията за внасяне на средства, ще бъдат преустановени.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

На своето заседание от 27 юни 1996 г. Съветът заяви, че на основата на адекватно финансиране HFR може да допринася за изпълнението на програми на Общността, независимо дали те се реализират в контекста на рамковите програми, или не.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Не е приложимо.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Предложението се основава на член 7 от Договора за Евратом.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Не е приложимо.

- **Пропорционалност**

Не е приложимо.

- **Избор на инструмент**

Не е приложимо.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Не е приложимо.

- **Консултации със заинтересованите страни**

Сред държавите членки, с които бяха проведени консултации с оглед на техните изследователски дейности в ядрената област, две държави членки (Нидерландия и Франция) се съгласиха да допринесат за финансирането на HFR.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Не е приложимо.

- **Оценка на въздействието**

Не е приложимо.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Не е приложимо.

- **Основни права**

Не е приложимо.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Във финансовия отчет за тази нова допълнителна програма са посочени вноските, които ще бъдат осигурени от две участващи държави членки, а именно Нидерландия и Франция. Вноските от тези две държави членки за периода 2024—2027 г. възлизат на 26,815 млн. евро. Тази сума, плюс очаквания търговски приход, осигурява достатъчен оперативен бюджет, за да се балансира прогнозните разходи за реактора за периода 2024—2027 г. Следва да се отбележи, че бюджетът включва провизии за извеждането от експлоатация на реактора, както и разходи, свързани с общото подпомагане на HFR, помощни съоръжения, застраховки и управление на отработеното гориво.

Комисията потвърждава декларацията, вписана в протокола от заседанието на Съвета от 27 юни 1996 г., в която се заявява, че „на основата на адекватно финансиране HFR може да допринесе за изпълнението на програми на Общността, независимо дали те се реализират в контекста на рамковите програми, или не. Това участие може да се осъществи или на конкурентен принцип, или чрез услуги за облъчване, които се предоставят на институти на JRC при провеждането на съответните им дейности“. Това означава, че Комисията няма да допринесе към експлоатационните разходи на HFR с финансови средства от своя институционален бюджет, включително всякакви разходи по поддръжката или ремонта на реактора.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Управителният съвет на Съвместния изследователски център трябва да бъде информиран редовно за изпълнението на програмата. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета окончателен доклад за изпълнението на настоящото решение.

- **Обяснителни документи (за директивите)**

Не е приложимо.

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

Не е приложимо.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за приемане на допълнителната изследователска програма за реактора с висока плътност на неутронния поток в Петен за периода 2024—2027 година, която Съвместният изследователски център ще изпълнява за Европейската общност за атомна енергия

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, и по-специално член 7 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

след консултация с Научния и технически комитет,

като има предвид, че:

- (1) Реакторът с висока плътност на неутронния поток (High Flux Reactor — „HFR“) в Петен е важен ресурс, с който Общността разполага за изследвания в областите на материалознанието, изпитването на материали, ядрената медицина и безопасността на ядрените реактори.
- (2) Експлоатацията на HFR беше подпомагана от поредица допълнителни изследователски програми. Последната допълнителна изследователска програма беше създадена с Решение (Евратом) 2020/960 на Съвета¹ за период от четири години и изтече на 31 декември 2023 г.
- (3) Като се има предвид значението на HFR, който продължава да е незаменима инфраструктура за изследванията на Общността в областите на подобряването на безопасността на ядрените реактори, здравеопазването (включително разработването на медицински изотопи за медицински изследвания), ядрения синтез, фундаменталните изследвания, обучението, управлението на отпадъците, включително възможността за изучаване на поведението на ядрените горива по отношение на безопасността на реакторните системи, представляващи интерес за Европа, HFR следва да продължи да бъде подпомаган по допълнителна изследователска програма до края на 2027 г.
- (4) Поради специалния си интерес към способността на HFR за облъчване *Nuclear Research and Consultancy Group V.O.F* (NRG) и *Commissariat à l'énergie atomique*

¹ Решение (Евратом) 2020/960 на Съвета от 29 юни 2020 г. за приемането на допълнителната изследователска програма за Реактора с висока плътност на неутронния поток за 2020—2023 г. за изпълнение от Съвместния изследователски център за Европейската общност за атомна енергия (OB L 211, 3.7.2020 г., стр. 14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2020/960/oj>).

et aux énergies alternatives (CEA), в качеството си на изпълнители съответно за Нидерландия и Франция, се споразумяха да финансират цялата допълнителна изследователска програма за HFR за периода 2024—2027 г. чрез вноски в общия бюджет на Съюза под формата на целеви приходи.

- (5) С тези вноски следва да се финансира експлоатацията на HFR, за да се подпомагат изследователската програма и редовната експлоатация и поддръжка на HFR. В случай че операторът NRG направи официално уведомление за окончателно спиране до нидерландския национален регулаторен орган, преди обявяването на консервацията в безопасно състояние, плащанията, които остава да бъдат извършени, както и поканите от страна на Комисията за внасяне на средства, следва да се преустановят.
- (6) В интерес на приемствеността между допълнителните изследователски програми и на гладкото функциониране на допълнителната изследователска програма за HFR за периода 2024—2027 г., настоящото решение следва да се прилага от 1 януари 2024 г.
- (7) Управителният съвет на Съвместния изследователски център представи предварителното си становище² съгласно член 4, параграф 2 от Решение 96/282/Евратом на Комисията³.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Допълнителната изследователска програма за експлоатация на реактора с висока плътност на неутронния поток в Петен („HFR“) („програмата“), чиито цели са определени в приложение I, се приема за период от четири години, считано от 1 януари 2024 г.

Член 2

Разходите по изпълнението на програмата, размерът на които се оценява на 26 815 000 EUR, се финансират изцяло от вноски от Франция и Нидерландия съответно чрез *Commissariat à l'énergie atomique et aux énergies alternatives* (CEA) и *Nuclear Research and consultancy Group V.O.F* (NRG). Разпределението на тази сума е посочено в приложение II. Тези вноски се считат за външен целеви приход в съответствие с член 21, параграф 2, буква а) от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета⁴.

Член 3

² Становище от 7 ноември 2024 г.

³ Решение 96/282/Евратом на Комисията от 10 април 1996 г. относно реорганизацията на Съвместния изследователски център (ОВ L 107, 30.4.1996 г., стр. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1996/282/oj>).

⁴ Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ L, 2024/2509, 26.9.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

1. За управлението на програмата отговаря Комисията. За тази цел тя използва услугите на Съвместния изследователски център.
2. Комисията информира управителния съвет на Съвместния изследователски център за изпълнението на програмата.

Член 4

В случай че NRG направи официално уведомление за окончателно спиране на HFR до нидерландския регулаторен орган (преди обявяването на консервацията в безопасно състояние), задълженията на Франция и на Нидерландия, съответно чрез CEA и NRG, да правят по-нататъшни плащания, както и поканите от страна на Комисията за внасяне на средства съгласно настоящото решение, се преустановяват.

Член 5

След завършването на програмата за 2024—2027 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета окончателен доклад за изпълнението на настоящото решение.

Член 6

Настоящото решение влиза в сила в деня след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 7

Адресати на настоящото решение са държавите членки.

То се прилага от 1 януари 2024 г.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

Допълнителна изследователска програма за реактора с висока плътност на неутронния поток за периода 2024—2027 г., която Съвместният изследователски център ще изпълнява за Европейската общност за атомна енергия

1.2. Съответни области на политиката

Дял 01: Научни изследвания и иновации

Глава 01 20: Пилотни проекти, подготвителни действия, прерогативи и другия действия

Статия 01 20 03: Други действия

Позиция 01 20 03 05: Експлоатация на реактора с висока плътност на потока (HFR) — допълнителна изследователска програма за HFR

1.3. Предложението/инициативата е във връзка с:

☐ ново действие

☐ ново действие след пилотен проект/подготвително действие⁵

☒ продължаване на съществуващо действие

☐ сливане или пренасочване на едно или няколко действия към друго/ново действие

1.4. Цели

1.4.1. Общи цели

Реакторът с висока плътност на неутронния поток (HFR) играе важна роля в Европейския съюз в подкрепа на производството на медицински радиоизотопи, областите на изследване, свързани с безопасността на стареенето и продължаването на живота на ядрените инсталации, подобряването на безопасността на горивата, безопасното управление на ядрените отпадъци, както и обучението.

Освен това във фундаменталните изследвания неутронни снопове се използват за изучаване на строежа на материалите. Тази дейност непрекъснато се развива и допринася за разбирането на механизмите на влошаване на характеристиките и на начините за тяхното смекчаване във връзка с безопасността на съществуващите инсталации. В рамката на термоядрения синтез се изпълняват няколко проекта с цел да се изпитат конструктивни и възпроизвеждащи материали за бъдещи реактори за ядрен синтез.

⁵

Съгласно член 58, параграф 2, буква а) или б) от Финансовия регламент.

1.4.2. Конкретни цели

Конкретна цел

Главната цел на допълнителната програма за HFR е безопасната и надеждна експлоатация на HFR. Тази дейност включва нормалното използване на инсталацията за максималния период на експлоатация и осигуряването на неутронен поток за провеждане на опити и за производство на изотопи.

1.4.3. Очаквани резултати и отражение

Да се посочи въздействието, което предложението/инициативата следва да окаже по отношение на целевите бенефициери/групи.

Данни за облъчване и резултати от експерименти в широк спектър от дисциплини като: безопасността на ядрените реактори, разработването и производството на радиоизотопи за медицинска употреба и изследвания, изследването на материали за реактори за ядрен синтез, фундаменталните ядрени изследвания и обучението, въпросите на управлението на отпадъците, както и ядрените горива за ново по-безопасно поколение реакторни системи.

1.4.4. Показатели за изпълнението

Да се посочат показателите за проследяване на напредъка и на постиженията.

Задълженията на Комисията се състоят в управление на допълнителната изследователска програма и впоследствие — в докладване за техническото състояние на експлоатацията на реактора, неговото използване за научни цели и бюджетното му състояние. JRC ще изготви окончателен доклад, който ще обхваща следните точки:

- техническо докладване, предоставящо експлоатационните данни за HFR,
- обобщено описание на главните научни постижения,
- състояние на дейностите по поддръжка и ремонт,
- бюджетно състояние, що се отнася до приходите от държавите членки и използването на бюджета на допълнителната изследователска програма (включително провизии за извеждане от експлоатация, разходи за управление, плащания към оператора и др.).

1.5. Мотиви за предложението/инициативата

1.5.1. Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата

HFR се стреми да подпомага изследователските и развойните дейности на участващите държави членки в областите на: безопасността на ядрените инсталации и горивния цикъл, управлението на отпадъците, термоядрения синтез, фундаменталните изследвания и капацитета за обучение.

HFR остава активен в подобряването на безопасността на реакторите. Координирането на усилията, разпространението на резултатите и подпомагането на хармонизацията се осъществяват посредством европейските мрежи.

HFR се стреми също така да осигурява медицински радиоизотопи.

1.5.2. Добавена стойност от участието на Съюза (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на тази точка „добавена стойност от участието на Съюза“ е стойността, която е

резултат от намесата на ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки.

Добавената стойност от изследователските дейности на HFR е свързана с трансгранично въздействие, икономии от мащаба, принос към намаляване на националните инвестиции в изследвания.

Реакторът се използва също така и за търговско производство на радиоизотопи за над 65 % от 10-те милиона медицински диагностички, извършвани всяка година в Европа. Той е много важно съоръжение за европейския медицински сектор (болници, клиники, лекари...), тъй като радиоизотопите се използват в различни медицински области, но най-вече за диагностициране, превенция и лечение на ракови заболявания. Алтернативите са съвсем малко, тъй като той произвежда повечето използвани понастоящем краткоживеещи изотопи. Поради местоположението на реактора в Европа, неговата продукция бързо достига до европейските медицински центрове.

Намесата на европейско равнище е обоснована и поради факта, че в ЕС има ограничен брой ядрени реактори за изследователски цели.

1.5.3. Изводи от подобен опит в миналото

В момента снабдяването с технеций (Tc-99m) за медицински цели разчита на твърде малък брой производствени реактори, между които е и HFR. Тъй като тези реактори са изградени през 50-те и 60-те години, те наближават края на своите срокове на експлоатация, което поражда нарастваща нужда от планирани спирания за поддръжка и все по-чести непредвидени прекъсвания на производството. В средата на май 2009 г. канадският реактор NRU (произвеждащ медицински изотопи) беше спрял и остана извън експлоатация до края на 2009 г., което доведе до продължителен недостиг на медицински изотопи в световен мащаб. През 2010 г. HFR беше спрял за ремонт на част от първичната охладителна система (Bottom Plug Liner). През 2015 г. беше окончателно спрял френският изследователски реактор Osiris. Тези събития предизвикаха смущения в снабдяването с медицински изотопи. Неотдавна, през 2023 г., няколко значими събития също оказаха отрицателно въздействие върху доставките: забавеното връщане в експлоатация на изследователския реактор MARIA в Полша, забавеното повторно пускане в експлоатация на HFR поради ремонти и забавянето на експлоатацията на изследователския реактор SAFARI в Южна Африка след планирана поддръжка.

1.5.4. Съвместимост с многогодишната финансова рамка и евентуални синергии с други подходящи инструменти

Предложената допълнителна изследователска програма ще отговори на различни научни и технологични предизвикателства във връзка с безопасността на ядрените технологии. Тя ще съдържа дейности, тясно свързани с програмата на Евратом за научни изследвания и обучение „Хоризонт Европа“ (2021—2025 г.), както и с нейното удължаване (2026—2027 г.).

Евентуалното извеждане от експлоатация на HFR като научноизследователска ядрена инсталация на JRC е разгледано в Регламент (Евратом) 2021/100 за създаване на специална финансова програма за извеждането от експлоатация на ядрени съоръжения и управлението на радиоактивни отпадъци. Допълнителната програма е посветена изключително на безопасната експлоатация на реактора и

не засяга посочения регламент на Съвета, нито пък обхватът и бюджетът на програмата се влияят от него.

- 1.5.5. *Оценка на различните налични варианти за финансиране, включително възможностите за преразпределяне на средства*

Не е приложимо

1.6. Срок на действие и финансово отражение на предложението/инициативата

☒ ограничена продължителност

☒ в сила от 1.1.2024 г. до 31.12.2027 г.,

☒ финансово отражение от 2024 г. до 2027 г. за бюджетните кредити за поети задължения и от 2024 г. до 2028 г. за бюджетните кредити за плащания.

☐ неограничена продължителност

изпълнение с период на започване на дейност от ГГГГ до ГГГГ,

последван от функциониране с пълен капацитет.

1.7. Планирани методи на управление⁶

☒ Пряко управление от Комисията

☒ от нейните служби, включително от нейния персонал в делегациите на Съюза;

☐ от изпълнителните агенции

☐ Споделено управление с държавите членки

☐ Непряко управление чрез възлагане на задачи по изпълнението на бюджета на:

☐ трети държави или на органите, определени от тях;

☐ международни организации и техните агенции (да се уточни);

☐ ЕИБ и Европейския инвестиционен фонд;

☐ органите, посочени в членове 70 и 71 от Финансовия регламент;

☐ публичноправни органи;

☐ частноправни органи със задължение за обществена услуга, доколкото предоставят подходящи финансови гаранции;

☐ органи, уредени в частното право на държава членка, на които е възложено осъществяването на публично-частно партньорство и които предоставят подходящи финансови гаранции;

☐ лица, на които е възложено изпълнението на специфични дейности в областта на ОВПИС съгласно дял V от ДЕС и които са посочени в съответния основен акт.

Ако е посочен повече от един метод на управление, пояснете в частта „Забележки“.

Забележки

В съответствие със споразумението между Евратом и Нидерландия от 25 юли 1961 г., Комисията е собственик на HFR (наем за срок от 99 години). За експлоатацията на HFR отговаря притежателят на лиценза за експлоатация NRG (NL), което позволява работа/експлоатация на базата на независим и устойчив правен режим. Допълнителната

⁶ Подробности във връзка с методите на управление и позоваванията на Финансовия регламент могат да бъдат намерени на уебсайта BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

изследователска програма, управлявана от JRC, предвижда допълнителни приходи, които са предназначени за изследвания в полза на финансиращите държави членки.

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

Да се посочат честотата и условията.

Задълженията на Комисията се състоят в управление на допълнителната изследователска програма и впоследствие — в ежегодно докладване за:

- i) техническото състояние на експлоатацията на реактора,
- ii) неговото използване за научни цели,
- iii) неговото бюджетно състояние, що се отнася до финансовите приходи от държавите членки, и
- iv) извършените плащания.

Програмата е включена в цикъла на планиране на JRC и в годишния план за управление. В резултат на това мониторингът на обявените цели ще бъде включен в годишния доклад за дейността на JRC.

В допълнение JRC ще изготви окончателен доклад. Той ще бъде посветен на управлението на допълнителната изследователска програма и ще обхваща следните точки:

- техническо докладване, предоставящо експлоатационните данни за HFR,
- обобщено описание на главните научни постижения,
- състояние на дейностите по поддръжка,
- бюджетно състояние, що се отнася до приходите от държавите членки и използването на бюджета на допълнителната изследователска програма (включително провизии за извеждане от експлоатация, разходи за управление и др.).

2.2. Системи за управление и контрол

2.2.1. *Обосновка на предложените начини за управление, механизми за финансиране на изпълнението, начини за плащане и стратегия за контрол*

Настоящата програма е продължение на предишната допълнителна изследователска програма. Изготвянето ѝ беше обект на вътрешна оценка от страна на участващите държави членки, които извършиха оценка на риска от участие в нея.

2.2.2. *Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им*

Докладването ще бъде посветено на управлението на допълнителната изследователска програма и ще обхваща техническите, научните и бюджетните въпроси (включително провизиите за извеждане от експлоатация и др.).

2.2.3. *Оценка и обосновка на разходната ефективност на контрола (съотношение „разходи за контрол ÷ стойност на съответните управлявани средства“) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване)*

Не е приложимо

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

Да се посочат съществуващите или планираните мерки за превенция и защита, например от стратегията за борба с измамите.

Одитът и вътрешният контрол на гореупоменатото докладване се извършват от служители на JRC, като се обхващат както техническите, така и бюджетните аспекти.

Законодателството ще гарантира, че одитите и проверките на място могат да се извършват от службите на Комисията, включително ОЛАФ, като се използват стандартните разпоредби, препоръчани от OLAF.

През 2022 г. стратегията на JRC за борба с измамите беше актуализирана с цел да се допринесе за осъвременяване на стратегията на Комисията за борба с измамите с оглед на отчитането на последната методология на OLAF.

Контролът върху движението на дялящи се материали се осъществява от Евратом и МААЕ.

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове

Съществуващи бюджетни редове

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Финансов принос			
	Номер	Многогод./ едногод. ⁷	от държави от ЕАСТ ⁸	от държави кандидатки ⁹	от трети държави	по смисъла на член 21, параграф 2, буква б) от Финансовия регламент
1a	Статия 01 20 03 — Други действия Позиция 01 20 03 05: Експлоатация на реактора с висока плътност на потока (HFR) — допълнителна програма за HFR	Многогод.	НЕ	НЕ	НЕ	ДА

Поискани нови бюджетни редове: не е приложимо

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Финансов принос			
	Номер	Многогод./ едногод.	от държави от ЕАСТ	от държави кандидатки	от трети държави	по смисъла на член 21, параграф 2, буква б) от Финансовия регламент
	[XX.YY.YY.YY]		ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ

⁷ Многогод. = многогодишни бюджетни кредити / Едногод. = едногодишни бюджетни кредити.

⁸ ЕАСТ: Европейска асоциация за свободна търговия.

⁹ Държави кандидатки и ако е приложимо, потенциални кандидатки от Западните Балкани.

3.2. Очаквано финансово отражение на предложението върху бюджетните кредити

3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи

☒ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи

☐ Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи съгласно обяснението по-долу:

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка	1a	Конкурентоспособност за растеж и работни места
--	----	--

ГД: JRC			Година 2024 ¹⁰	Година 2025	Година 2026	Година 2027	Година >-2027	ОБЩО
• Бюджетни кредити за оперативни разходи								
Бюджетен ред ¹¹ 01 20 03 05	Поети задължения	(1a)	p.m. (pro memoria)	p.m.	p.m.	p.m.		p.m.
	Плащания	(2a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми ¹²								
Бюджетен ред		(3)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		p.m.
ОБЩО бюджетни кредити	Поети	=1a+16+3	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	.	p.m.

¹⁰ Година N е годината, през която започва да се осъществява предложението/инициативата. Моля, заменете буквата N с очакваната първа година от изпълнението (например: 2021). Същото важи за следващите години.

¹¹ За 2020 г. — съгласно официалната бюджетна номенклатура, за 2021—2023 г. — да се посочи съгласно номенклатурата на МФР за периода 2021—2027 г.

¹² Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове ВА), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

за ГД JRC	задължения							
	Плащания	=2a+26 +3	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

• ОБЩО бюджетни кредити за оперативни разходи	Поети задължения	(4)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		p.m.
	Плащания	(5)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
• ОБЩО бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми		(6)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		p.m.
ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИЯ 1a от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	= 4+6	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		p.m.
	Плащания	= 5+6	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

Ако предложението/инициативата има отражение върху повече от една оперативна функция, да се повтори частта по-горе: Не се прилага

• ОБЩО бюджетни кредити за оперативни разходи (всички оперативни функции)	Поети задължения	(4)							
	Плащания	(5)							
ОБЩО бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми (всички оперативни функции)		(6)							
ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИИ 1—4 от многогодишната финансова рамка (референтна стойност)	Поети задължения	= 4+6							
	Плащания	= 5+6							

Функция от многогодишната финансова рамка	5	„Административни разходи“
--	----------	---------------------------

Този част се попълва, като се използва таблицата за бюджетни данни от административно естество, която най-напред се въвежда в [приложението към законодателната финансова обосновка](#) (приложение V към вътрешните правила), което се качва в DECIDE за провеждането на вътрешни консултации между службите.

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		Година N	Година N+1	Година N+2	Година N+3	Добавят се толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)			ОБЩО
ГД: <.....>									
• Човешки ресурси		Не се прилаг а	Не се прилаг а	Не се прилаг а	Не се прилаг а				Не се прилага
• Други административни разходи		Не се прилаг а	Не се прилаг а	Не се прилаг а	Не се прилаг а				Не се прилага
ОБЩО ГД <.....>	Бюджетни кредити	Не се прилаг а	Не се прилаг а	Не се прилаг а	Не се прилаг а				Не се прилага

ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка	(Общо задължения плащания) = поети Общо	Не се прилаг а	Не се прилаг а	Не се прилаг а	Не се прилаг а				Не се прилага
---	--	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	--	--	--	---------------

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		Година N ¹³	Година N+1	Година N+2	Година N+3	Добавят се толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)			ОБЩО
ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИИ 1—5 от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.				p.m.
	Плащания	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.				p.m.

3.2.2. Очакван резултат, финансиран с бюджетни кредити за оперативни разходи

Бюджетни кредити за поети задължения в милиони евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Да се посочат целите и резултатите			Година 2024		Година 2025		Година 2026		Година 2027		ОБЩО	
	РЕЗУЛТАТИ											
	Вид ¹⁴	Среден разход	Брой	Разходи	Брой	Разходи	Брой	Разходи	Брой	Разходи	Общо брой	Общо разходи
↓												
КОНКРЕТНА ЦЕЛ № 1 ¹⁵ ...			Безопасна и надеждна експлоатация на HFR									

¹³ Година N е годината, през която започва да се осъществява предложението/инициативата. Моля, заменете буквата N с очакваната първа година от изпълнението (например: 2021). Същото важи за следващите години.

¹⁴ Резултатите са продуктите и услугите, които ще бъдат доставени (напр.: брой финансирани обмени на учащи се, дължина на построените пътища в километри и т.н.).

15 Съгласно описанието в точка 1.4.2. „Конкретни цели...“

— Резултат	Дни на експлоатация при пълна мощност	Не се прилага	250	p.m.	250	p.m.	250	p.m.	250	p.m.	1 000	p.m.
Междинен сбор за конкретна цел № 1			250	p.m.	250	p.m.	250	p.m.	250	p.m.	1 000	p.m.
ОБЩО			250	p.m.	250	p.m.	250	p.m.	250	p.m.	1 000	p.m.

3.2.3. Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за административни разходи

☒ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за административни разходи

☐ Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за административни разходи съгласно обяснението по-долу:

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

	Година N ¹⁶	Година N+1	Година N+2	Година N+3	Добавят се толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)	ОБЩО
--	---------------------------	---------------	---------------	---------------	---	------

ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка								
Човешки ресурси								
Други административни разходи								
Междинен сбор за ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка								

Извън ФУНКЦИЯ 5¹⁷ от многогодишната финансова рамка								
Човешки ресурси								
Други разходи с административен характер								
Междинен сбор извън ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка								

ОБЩО								
-------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Бюджетните кредити, необходими за човешки ресурси и други административни разходи, ще бъдат покрити от бюджетни кредити на ГД, които вече са определени за управлението на действието и/или които са преразпределени в рамките на ГД, при необходимост заедно с допълнително отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на

¹⁶ Година N е годината, през която започва да се осъществява предложението/инициативата. Моля, заменете буквата N с очакваната първа година от изпълнението (например: 2021). Същото важи за следващите години.

¹⁷ Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове BA), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

3.2.3.1. Очаквани нужди от човешки ресурси

- ☒ Предложението не налага използване на човешки ресурси.
- ☐ Предложението/инициативата налага използване на човешки ресурси съгласно обяснението по-долу:

Оценката се посочва в еквиваленти на пълно работно време

	Година N	Година N+1	Година N+2	Година N+3	Добавят се толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)		
• Должности в щатното разписание (должностни лица и срочно наети служители)							
XX 01 01 01 (Централа и представителства на Комисията)							
XX 01 01 02 (Делегации)							
XX 01 05 01/11/21 (Непреки научни изследвания)							
10 01 05 01/11 (Преки научни изследвания)							
• Външен персонал (в еквивалент на пълно работно време — ЕПРВ) ¹⁸							
XX 01 02 01 (ДНП, КНЕ, ПНА от общия финансов пакет)							
XX 01 02 02 (ДНП, МП, КНЕ, ПНА и МЕД в делегациите)							
XX 01 04 гг ¹⁹	— в централата						
	— в делегациите						
XX 01 05 02/12/22 (ДНП, КНЕ, ПНА — Непреки научни изследвания)							
10 01 05 02/12 (ДНП, КНЕ, ПНА — Преки научни изследвания)							
Други бюджетни редове (да се посочат)							
ОБЩО							

XX е съответната област на политиката или съответният бюджетен дял.

Нуждите от човешки ресурси ще бъдат покрити от персонала на ГД, на който вече е възложено управлението на действието и/или който е преразпределен в рамките на ГД, при необходимост заедно с всички допълнителни отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

Описание на задачите, които трябва да се изпълнят:

Должностни лица и срочно наети служители	JRC изпълнява само една задача — управлението на допълнителната програма. Това се извършва чрез средства, които са изцяло финансирани от целеви приходи от допълнителната изследователска програма.
Външен персонал	Не е приложимо

¹⁸ ДНП = договорно нает персонал; МП = местен персонал; КНЕ = командирован национален експерт; ПНА = персонал, нает чрез агенции за временна заетост; МЕД = младши експерт в делегация.

¹⁹ Подтаван за външния персонал, покрит с бюджетните кредити за оперативни разходи (предишни редове „ВА“).

3.2.4. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка

Предложението/инициативата:

- ☐ може да се финансира изцяло чрез преразпределение в рамките на съответната функция от многогодишната финансова рамка (МФР).
- ☐ налага да се използват неразпределеният марж под съответната функция от МФР и/или специалните инструменти, предвидени в Регламента за МФР.
- ☐ налага преразглеждане на МФР.

3.2.5. Финансов принос от трети страни

Предложението/инициативата:

- ☐ не предвижда съфинансиране от трети страни
- ☒ предвижда следното съфинансиране от трети страни:

Бюджетни кредити в милиони евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

	Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027	Добавят се толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)			Общо
Нидерландия	5,440	6,925	6,925	6,925				26,215
Франция	0,150	0,150	0,150	0,150				0,600
ОБЩО съфинансирани бюджетни кредити	5,590	7,075	7,075	7,075				26,815

Очаквано отражение върху приходите

☐ Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите.

☒ Предложението/инициативата има следното финансово отражение:

☐ върху собствените ресурси

☒ върху другите приходи

Моля, посочете дали приходите са записани по разходни бюджетни редове ☒

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Приходен ред:	бюджетен	Налични бюджетни кредити за текущата финансова година	Отражение на предложението/инициативата ²⁰			
			Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027
Позиция 6221			p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

Позиция 6 2 2 1

Приходи от експлоатацията на реактора с висока плътност на потока (HFR) — целеви приходи

Други забележки (например метод/формула за изчисляване на отражението върху приходите или друга информация).

Допълнителната изследователска програма се финансира с вноски от участващите държави членки, изчислени въз основа на бюджета за периода 2024—2027 г.

²⁰

Що се отнася до традиционните собствени ресурси (мита, налози върху захарта), посочените суми трябва да бъдат нетни, т.е. брутни суми, от които са приспаднати 20 % за разходи по събирането.